

Ziraat bankasınca yapılacak silo ve ambarlar hakkında 1/710 numaralı kanun lâiyhası ve Ziraat ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı : 1/1547

18 - V - 1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Ziraat bankasınca yapılacak silo ve ambarlar hakkında Ziraat vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 18 - V - 1933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe

En mühim zirai mahsulümüz olan hububatın muhafaza, temizlenme, ilâçlanma ve istandarizasyonu temin olunmak ve bunlar üzerinde varant muamelesi yapılmasına imkân verilmek için silo ve ambarlar inşasına olan katı ihtiyaç izahat ve teşrihattan tamamen müstağnidir. Milli iktisadiyatımızın belli başlı dayaklarından birini teşkil eden hubuat istihsal ve tevziinin ıslah ve inkişafı noktasından bütün ehemmiyetile tebarüz eden bu ihtiyacı karşılamak için Ziraat bankası sermayesile bu çok faydalı müesseseleri vücade getirmek en muvafık bir hal şekli olarak mütalea olunmaktadır.

Bu silo ve ambarların memleket iktisadiyatını koruyucu ve hububat ziraatini teşvik edici mahiyette bir tarife ile çalışması ve bu tarifenin İcra Vekilleri Heyetince yapılması ve bu esas dahilinde işleyecek olan silo ve ambarların varidatı; işletme, amorti, faiz masraflarını karşılamadığı takdirde arada husule gelecek farkın Devlet bütçesinden ödenmesi tabii görülmüştür. Bu şerait dairesinde yapılacak ve işletilecek olan silo ve ambarlar amorti müddetinin hitamında hükümete devredilecektir.

Nerelerde kaçtane silo ve ambar yapılacağıının ve bunların büyüklüklerinin, tiplerinin tayini ihale ve inşaları ve işletmelerinin kadrolarınının tanzimi ve varan muamelesi esaslarınının tesbiti mühim birer iktisadi mevzu olmaları dolayısıyla bu işlerle uğraşmak üzere Ziraat vekâletinin teklifi ile mütehasıs bir heyetin teşkilinde de işin selâmetle ve isabetle idaresi noktasından büyük fayda mülâhaza olunmakla işbu kanun lâiyhası tanzim ve takdim kılınmıştır.

Ziraat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ziraat encümeni

Karar No. 4

Esas No. 1/710

24 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Silo ve ambarlar hakkında hazırlanıp encümenimize havale buyurulan kanun lâiyhası Ziraat vekili Beyefendi hazır oldukları halde okunup konuşuldu.

Memleket çiftçiliğinin temeli olan ekinlerimizin ambarlarda iyice saklanamayıp küflenme, kırışması ve bitlenip güvelenmesi yüzünden ne kadar ziyana uğradığı malumdur. Her sene büyük bir yekûn tutan bu zararın memleket zenginliğine yaptığı fenalıktan başka çiftçinin ekeceği tohumluğu da bozmaktadır. Hububat yetiştirenleri korumak üzere geçen sene Yüksek Meclisçe kabul buyurulan ve güzel neticeler veren buğday kanunundan çiftçilerimizin daha çok faydalanabilmesinde bu silo ambarların büyük yardımları olacaktır. Bu sayede Ziraat bankasınca köylüden satın alınacak hububatın emin yerlerde depo edilebilmesi ve masrafın da azlığı karşısında lüzumunda işe daha büyük bir ölçü ile girişilmesi de kolaylaşacaktır. Buğday kanununun tatbik olunduğu yerler azaldıkça bu silo ve ambarlar doğrudan hububat yetiştirenlerin faydalanmasına bırakılacaktır ki bununla çiftçi varant işi yapabilecek ve silolara bırakacağı ekine karşı bankalardan kolaylıkla para alabilecektir. Silolara konacak ekinler, havalandırma tertipleri sayesinde uzun zaman evsafına hiç bir zarar gelmeden oralarda saklanabileceği gibi temizleme, ilâçlama ve çeşitlere ayırma tertibatından da gerek satışta ve gerek tohumluk cihetinden de faydalar görülecektir.

Hububatımızda, her mahsullerimiz için beklenen, bir istandarizasyon işi de yapılmış olacaktır. Bunun iç ve dış pazarlarda fiat üzerine yapacağı iyi ve kazançlı tesirler aşikârdır. Ötedenberi ecnebi pazarlarında şöhreti olan arpalarımız biracılık âleminde aranmakta ve bu yüzden ihracatımız ziyadeleşmektedir. İşte bu silolardan bir kısmında bulundurulacak kırık kırık ve diğer temizleme tertibatı sayesinde arpalarımızın ecnebi pazarlarında kıymet ve sürümü artmış olacaktır.

Memleketin hububat ambarı olan orta Anadolunun iklim vaziyeti itibarile bazı seneler kuraklık yüzünden müşküller karşısında kaldığı malumdur. Bolluk senelerinin stoklarını taşıyacak olan bu silo ve ambarların kuraklık senelerinde memleket halkına göreceği hizmetler sayısızdır. Buna bir de memleket müdafaası sebepleri katılırsa millî iktisadiyatımızın desteği olan hububat hakkında bu teşebbüsün kıymet ve ehemmiyeti bir kat daha göze çarpar. Memleket ziraatine dolayisile köylü ve çiftçinin kazancına yarayacak bu silo işinin Ziraat bankasınca şahıslara yapılmakta olan ikrazlardan çok üstün tutulacak bir çehresi vardır. Hububatımızın miktar ve evsafını yükselten ve para etmesini kolaylaştıran bu gibi teşebbüslerin diğer mahsullerimiz üzerinde de tatbikını isteyen encümenimiz bu lâiyhayı maddelerde yapılan ufak değişiklerle kabul etmiştir.

Havalesi veçhile Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Ziraat E. Reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
İzmir	Aksaray	Bolu	Denizli	Çorum	Afyon
M. Rahmi	Yaşar	İsmail Hakkı	Yusuf	Nabi	Cemal
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Kastamonu	Konya	Adana	Kars	Sinop	Erzurum
Halil	M. Lâtifi	Ö. Resul	Ömer Kâmil	Hubûsi	Nafiz

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 214
Esas No. 1/710

8 - VI - 1933

Yüksek Reisliğe

Silo ve ambarlar inşasına dair olup Hükûmet tarafından hazırlanan, Ziraat encümeninde tetkik edildikten sonra encümenimize havale olunan kanun lâyihası, Ziraat vekili Muhlis Beyefendi hazır olduğu halde encümenimizce de okundu, tetkik edildi:

Hükûmetin esbabı mucibe lâyihasında izah edildiği veçhile, memleketimiz ziraatinin ve binaenaleyh iktisadiyatının en kuvvetli bir cihetini teşkil eden hububatımızın, ekilişinde, toplanmasında, ticaretinde ve hulâsa müstehlike arz edilesiye kadar her iktisadî safhasında doldurulması elzem olan bir çok boşluklar vardır. Tohumların ıslahı, hububatın temizlenme ve ilâçlanması, çeşitlerinin teşkil ve temini, ticaret pazarına kıymet ve zaman mefhumlarına göre sevki ancak esaslı teşkilâtın vücudile kaimdir. Silo ve ambarlar, işte bu itibarla en mühim bir rol oynayacak derecede lâzımdır. Hazırlanan kanun lâyihası bu mühimmeyi temine matuf bulunduğundan encümenimiz de Ziraat encümeninin hazırladığı şekle göre lâyihayı aynen kabul etmiştir. Yalnız aşağıda gösterilen bir iki kelime tashihi yapmıştır. Üçüncü maddeye de bir fıkra ilâve eylemiştir.

Birinci maddenin son fıkrasında (İcra Vekilleri Heyetince belli edilir) cümlesi (İcra Vekilleri Heyetince yapılır) şeklinde düzeltilmiştir.

İkinci maddenin birinci fıkrasında (harçlanacak) kelimesi yerine (sarfolunacak) kelimesi konmuştur.

Üçüncü maddenin son fıkrası (..... görülecek açık ertesi yılın Ziraat vekâleti bütçesine tahsisat koymak suretile ödenir) şeklinde tadil edilmiştir.

Dördüncü maddenin son fıkrasındaki (dileğile) kelimesi yerine (istemesile) kelimesi konmuştur.

Umumî heyetçe müstacelen müzakere buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Reis N.					
Isparta	Aksaray	Çorum	Erzurum	Erzurum	Giresun
Mükerrerem	A. Süreyya	Mustafa	Asım	Aziz	Kâzım
Kayseri	Manisa	Niğde			
A. Hilmi	M. Turgut	Faik			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ziraat bankasınca yapılacak silo ve ambarlar hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Memleket hububatının muhafaza, temizleme, ilâçlama ve ayırma işleri ve bu mallar üzerine varant muamelesi yapılabilmek üzere Ziraat bankasınca 3 000 000 liraya kadar silo ve ambarlar inşa ettirilecektir. Bu silo ve ambarlara konacak hububattan alınacak ücret tarifesi İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecektir.

MADDE 2 — İnşa edilecek silo ve ambarlar bedelinin amorti müddeti ve bunlar için Ziraat bankasınca sarfedilen paranın faiz miktarı Maliye ve Ziraat vekâletleriyle Ziraat bankası arasında müştereken kararlaştırılır.

MADDE 3 — İkinci madde mucibince tesbit olunacak faiz, amortisman bedeli ve işletme masrafı, alınacak ücretlerle kapatılmadığı takdirde farkı, ağırlı takip eden sene bütçesinden Hükûmetçe tesviye olunur. Bu suretle Ziraat bankasınca yapılacak silolar ve ambarların inşaat bedeli tamamen amorti edildikten sonra bu silo ve ambarlar kâmilten Hükûmete intikal eder.

MADDE 4 — İnşa edilecek olan silo ve ambarların mahal ve miktarları, büyüklükleri, tipleri, ihale ve inşa meseleleri, işletme şekil ve suretleri, teşkilât kadroları ve varant muamelesi esaslarıyla meşgul olmak üzere Ziraat vekâletinin teklifi ile İcra Vekilleri Heyetince bir komisyon teşkil olunur.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Ziraat vekilleri memurdur.

18 - V - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	Yusuf Kemal	Zekâî
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Kaya	M. Abdülhalik
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Dr. Reşit Galip	Hilmi	M. Celâl
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis

ZİRAAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Silo ve ambarlar hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Memleket hububatının saklama, temizleme, ilâçlama, ayırma ve çeşitleme ile varant işinin yapılabilmesi için Ziraat bankasınca yaptırılacak üç milyon lira değere kadar silo ve ambarlara konacak hububattan alınacak ücret tarifesi İcra Vekilleri Heyetince belli edilir.

MADDE 2 — Yapılacak silo ve ambarlar için harcanılacak paranın amorti müddeti ve faizi Maliye ve Ziraat vekâletleriyle Ziraat bankası arasında birlikte kararlaştırılır.

MADDE 3 — İkinci maddeye göre belli edilecek faiz, amortisman bedeli ve işletme masrafı alınacak ücretlerle kapatılmazsa fark açığın görüldüğü yılın ertesi yılı bütçesinden Hükûmetçe ödenir. Amorti edilen bütün silo ve ambarlar Hükûmete geçer.

MADDE 4 — Yapılacak silo ve ambarların sayısı ve yeri, büyüklük ve biçimleri, yaptırma işleri, işletme yolları, kadroları ve varant muamelesinin esaslarıyla uğraşmak üzere Ziraat vekâletinin dileği ile İcra Vekilleri Heyeti bir komisyon yapar.

MADDE 5 — Bu kanun çıktığı tarihten yürütülür.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Ziraat Vekilleri yürütür.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Memleket hububatının saklama, temizleme, ilâçlama, ayırma ve çeşitleme ile varant işinin yapılabilmesi için Ziraat bankasınca yaptırılacak üç milyon lira değere kadar silo ve ambarlara konacak hububattan alınacak ücret tarifesi İcra Vekilleri Heyetince yapılır.

MADDE 2 — Yapılacak silo ve ambarlar için sarfolunacak paranın amorti müddeti ve faizi Maliye ve Ziraat vekâletleriyle Ziraat bankası arasında birlikte kararlaştırılır.

MADDE 3 — İkinci maddeye göre belli edilecek faiz, amortisman bedeli ve işletme masrafı alınacak ücretlerle kapatılmazsa görülecek açık ertesi yılı Ziraat vekâleti bütçesine tahsisat koymak suretile ödenir. Amorti edilen bütün silo ve ambarlar Hükûmete geçer.

MADDE 4 — Yapılacak silo ve ambarların sayısı ve yeri, büyüklük ve biçimleri, yaptırma işleri, işletme yolları, kadroları ve varant muamelesinin esaslarile uğraşmak üzere Ziraat vekâletinin istemesile İcra Vekilleri Heyeti bir komisyon yapar.

MADDE 5 — Bu kanun çıktığı tarihten yürütülür.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Ziraat vekilleri yürütür.